

Шреффель Міхал*

ПРОБЛЕМА РОЗВИТКУ МОРСЬКОГО ПІРАТСТВА У ВОДНОМУ ПРОСТОРИ ТА НА УЗБЕРЕЖЖІ БАЛТІЙСЬКОГО МОРЯ

Вивчаючи проблематику морського піратства, більшість спеціалістів у справах морського та міжнародного права звертаються до аналізу злочинів, скоєних на території, де активність піратів є справою звичною, тобто на узбережжях Західної та Східної Африки, Червоного моря, Південно-Східної Азії, Індійського Океану, Південної Америки й Мексиканської Затоки. [1]

Вважається, що тема піратства у Балтійському морі втратила свою актуальність ще в кінці епохи Середньовіччя. З впевненістю можна сказати, що така точка зору є хибною. Як підкреслюють знавці «піратської» теми (зокрема, кандидат юридичних наук, капітан А. Порада), піратство на просторах Балтійського моря сьогодні відроджується, стаючи щоразу більшою проблемою не лише регіонального, а й світового масштабу. [2]

Перші піратські напади у південних водах Балтійського моря, після довгої перерви довжиною майже у пів тисячоліття, відбулися у 2002 р.

Балтійськими піратами стають наймані росіяни та поляки, мешканці узбережжя заток Вісляної та Штетинської, тобто таких міст, як Балтійск, Світлий, Калінінград, Ладушкін, Мамоново (Росія) та Бранево, Тольмицько, Криниця Морська (Польща). Місцезнаходження піратів у Штетинській затоці досі залишається таємницею. Російські пірати - це переважно колишні матроси флоту СРСР, натомість польські - це пересічні злочинці без матроського минулого. [3]

Пірати, що діють в акваторії Балтійського моря, мають іншу мету, ніж пірати узбережжя Азії, Африки та Південної Америки. Вони також вдаються до крадіжок зі зломом та викрадення дорогих яхт, що є характерним заняттям для піратів усього світу, натомість відмінною рисою є скоєнні ними злочини викрадення майна на узбережжі Вісляної, Штетинської заток, на Гельському півострові, у Гданській та Луцькій затоках. Чиняться також напади на пристані для яхт та рибальських катерів, і на туристичні кемпінги.

Наступним важливим питанням є, пов'язане з балтійським піратством, піратство мазурське. Йдеться про діяльність злочинних груп (з району Великих Мазурських Озер), що займаються контрабандою яхт із Скандинавії до Польщі і республік колишнього СРСР, у тому числі і до України.

У перспективі найближчих 20-30 років продовжуватиметься розвиток балтійського піратства. Безсумнівно, що обійме це явище своєю діяльністю майже всю Балтику. На це вплинуть наступні чинники:

а) збільшення числа іноземців та осіб без громадянства (апатридів) однаково у місцевостях, розташованих як поблизу Балтійського моря, так і в районах від нього віддалених, тобто у глибині європейського континенту;

б) розростання і удосконалення сфери організованої злочинності, а також різного виду інших неформальних структур, пов'язаних з великим бізнесом та світою політикою.

У сучасній Європі іноземці є суспільним елементом, демографічний стан якого стрімко розвивається. При цьому потрібно мати на увазі в рівній мірі як Західну Європу,

* магістр права Торунського університету
Науковий керівник: проф. Наворські Зб.

так і Центральну та Східну. Чужинці, проживаючи на Старому Континенті й не дивлячись на те, що, походять вони з різних географічних районів світу: з Північної Африки, Азії (головним чином Кавказу) та Близького Сходу, мають дві спільні ознаки. По-перше, всі вони є прихильниками ісламу, по-друге, вони не хочуть поєднуватися із локальним населенням. Іноземці створюють анклавні квартали у рамках переважно великих міських центрів, таких як Париж, Берлін, Лондон, Мадрид, Рим, Москва та ін. Із одного з таких анклавів – гамбургського, рекрутували учасників нападу на ВТЦ 11 вересня 2001 р у США. [4]

Завдяки численним правам і свободам, які гарантовані чужинцям, які приїжджають до Європи, вони мають в ній більш вільну форму ведення господарської, освітньої, культурної, релігійної і іншої діяльності, ніж мали у своїх державах.[5]

На жаль, ці права і свободи часто використовуються зовсім не за призначенням. Вони навпаки сприяють розбудові терористичної мережі у світових масштабах. В майбутньому анклавні квартали, створені іноземцями, будуть логістичним і кадровим тилом для балтійського піратства. Існує думка, що вони вплинуть на відновлення середземноморського піратства та на формування мультилатеральних і супернаціональних злочинних організацій.[6]

Головною проблемою у сфері боротьби з теперішніми та майбутніми загрозами, пов'язаними з піратством, в тому числі і з балтійським піратством, залишається слабкість апаратів влади у демократичних державах, а також глобалізація економіки, яка тягне за собою глобалізацію насилля.

Література

1. J. Łopuski, J. Gilas, Wstęp do teorii współczesnego prawa morskiego, tom I, Bydgoszcz 1998, s. 36
2. J. Porada, Współczesne piractwo morskie. Środki obrony biernej i czynnej statków, www.amw.gdynia.pl
3. Wprost, nr 1069/2003
4. <http://info.wiadomosci.gazeta.pl/szukaj/wiadomosci/terrorysta+podejrzewany>
5. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r., Dz. U. RP z 2003, nr 128, poz. 1175 [6] Holenderskie getta, Wprost, nr 1118/2004
6. cyt. za www.maritime-security.eu